

Er asylansøgeren ikke inden 3 måneder overgået til fase 2, påbegyndes de tilbud m.v., som ellers hører hjemme i fase 2, allerede i fase 1.

5.5. Fase 2 – mindre dansk, mere undervisning og aktivering rettet mod hjemlandet

I dag deltager asylansøgere i obligatorisk undervisning i dansk eller engelsk sprog og danske kultur- og samfundsforhold. Herudover kan indkvarteringsstederne tilbyde aktivering og anden voksenundervisning.

Regeringen finder, at undervisning i dansk sprog og kultur bør udgå som obligatoriske fag i fase 2, efter som undervisning i dansk sprog og kultur – udover den elementære undervisning heri på det foreslåede asylansøgerkursus i fase 1, jf. afsnit 5.4. – er potentielt egnet til at fastholde asylansøgerne i landet.

I særlige tilfælde vil det dog kunne komme på tale at tilbyde nogen danskundervisning i fase 2. Det gælder f.eks., hvis danskfærdigheder, der rækker ud over, hvad asylansøgeren har tilegnet sig i fase 1, må antages konkret at være en forudsætning for asylansøgerens gennemførelse af praktikophold uden for centret eller deltagelse uden for centret i ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde.

Den nuværende obligatoriske deltagelse i enten dansk- eller engelskundervisning skal efter regeringens opfattelse erstattes af obligatorisk deltagelse i undervisning, der kan forberede udlændingen til en tilværelse i hjemlandet. Der vil således også for fremtiden kunne blive tale om obligatorisk engelskundervisning og herudover om modersmålsundervisning eller kurser i øvrigt, som bibringer asylansøgeren færdigheder, der kan hjælpe ham til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse ved en tilbagevenden til hjemlandet.

Som hidtil skal det være muligt for centrene at tilbyde aktivering og anden voksenundervisning, f.eks. undervisning i fremmedsprog, IT, håndgerning og maskinkendskab.

Der skal som hidtil ved tilrettelæggelsen af uddannelses- og aktiveringstilbuddene tages hensyn til asylansøgerens alder, nationalitet, køn, uddannelsesniveau, helbred m.v.

5.6. Fase 3 – nu undervisning og aktivering rettet mod hjemlandet

Regeringen finder, at afviste asylansøgere bør modtage undervisning og flere tilbud om aktivering end hidtil, hvor der alene har været mulighed for at udføre opgaver på asylcentret. Dette skal ses i forlængelse af, at undervisnings- og aktiveringsindsatsen for fremti-

den skal indrettes på at give asylansøgerne gode forudsætninger for en ny tilværelse i hjemlandet. Adgangen til deltagelse i undervisning og aktivering må herudover generelt antages at virke befordrende på asylansøgerens helbred og livskvalitet, hvilket igen må forventes at give dem større mod på at vende tilbage til hjemlandet og starte en ny tilværelse der.

Det påhviler en afvist asylansøger at udrejse af landet. Er asylansøgeren af grunde, som den pågældende ikke selv har indflydelse på, umiddelbart afskåret fra selv at rejse hjem, skal asylansøgeren medvirke til politiets bestræbelser for at udsende den pågældende til hjemlandet.

Der skal derfor efter regeringens opfattelse sondres mellem afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, og afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, idet den førstnævnte gruppe skal belønnes med mere vidtgående tilbud end den sidste. Derved tilskyndes afviste asylansøgere til at medvirke til udrejsen.

Navnlig med hensyn til syge og svage personer er det vigtigt, at der tages behørigt hensyn til deres tilstand, og at de gennem en egnet motivation opmuntres til at indstille sig på en fremtid i hjemlandet. Der skal derfor ved tilrettelæggelsen af aktiverings- og undervisningstilbuddene i fase 3 tages hensyn til asylansøgerens alder, nationalitet, køn, uddannelsesniveau, helbred m.v.

Undervisningen og aktiveringen af afviste asylansøgere skal i alle tilfælde tilrettelægges på en sådan måde, at opholdstiden i Danmark ikke forlænges.

5.6.1. Tilbud m.v. til afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen

Tilbuddene m.v. til afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, skal efter regeringens opfattelse svare til tilbuddene m.v. i fase 2. Der skal således være obligatorisk deltagelse i undervisning, der kan forberede udlændingen til en tilværelse i hjemlandet samt adgang til at følge anden undervisning og aktivering, som indkvarteringsstedet måtte tilbyde.

Dog skal der kun kunne gives danskundervisning, i den udstrækning danskundervisningen skønnes at være en nødvendig forudsætning for tilegnelsen af færdigheder, der afgørende vil hjælpe den afviste asylansøger til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse ved en tilbagevenden til hjemlandet. Når der i fase 3 ikke bør være helt lige så vid adgang til danskundervisning som i fase 2, jf. afsnit 5.5., skal det ses i sammenhæng med, at det i fase 3 – modsat i fase 2 – er endegyldigt afklaret, at asylansøgeren ikke har en fremtid her i landet.